

УДК 711.455(210.5)

О. С. Слепцов, Г. Д. Бутенко

ОСОБЛИВОСТІ РОЗТАШУВАННЯ СПОРТИВНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ З БЕЙСБОЛУ В СИСТЕМІ МІСТА

Бейсбол як вид спорту в Європі існує з 1938 р. У 1986 р. на 91-й сесії МОК у Лозанні його включено в програму Олімпійських ігор. В Україні бейсбол розвивається з 1987 року, створено бейсбольні клуби у багатьох областях країни. Але відсутність державного фінансування на сьогодні не дає можливості планувати розвиток спорту взагалі і бейсболу зокрема. Відсутність наукових розробок з питань формування мережі бейсбольних стадіонів, номенклатури типів цих закладів призводить до створення складних ситуацій на даний час. Так, у Кіровограді

тільки-но збудовано бейсбольний стадіон на 300 — 400 місць, але без належно виконаної проектної документації.

Згідно з даними федерації бейсболу України у 1990 році було зареєстровано 27 команд, а в 2000 році — 72 команди (рис. 1).

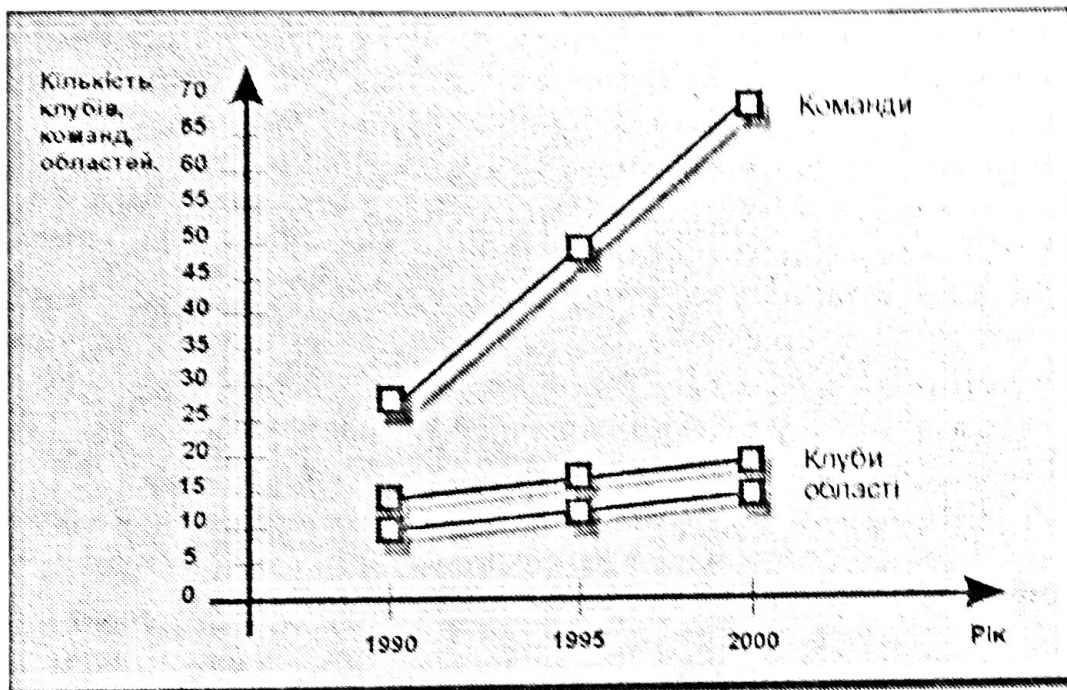

Рис. 1

Проаналізувавши ріст зацікавленості цим видом спорту за минулі 10 років, можна зробити висновок щодо перспективності розвитку бейсболу в майбутньому. Але впровадження нового виду спорту потребує реконструкції існуючої системи розташування спортивних споруд на території міста. В часи планової економіки розташування спортивних споруд у системі міста розраховувалось на основі нормативної документації (Правил і норм планування та забудови міст, ДБН 360 — 92* “Містобудування. Планування та забудова міських та сільських поселень” та інші). Необхідність зміни та доповнення до діючих норм обумовлюється такими чинниками, як:

- виникнення нових для України видів спорту,
- введення різних форм власності на землю, кадастровий закон,
- використання нових технологій та т. ін.

Польський фахівець Ромуальдо Віршило у своїй праці “Спортивні споруди” висловлює таку думку: “Гораздо труднее правильно запроектировать физкультурные и спортивные зоны в существующих городах со сплошной и уплотненной застройкой с ограниченным количеством свободных участков, определенной сетью улиц и, в основном, с существующими уже спортивными сооружениями. При этом нормативные показатели по строительству физкультурных сооружений являются лишь отправной точкой при составлении проектов детальной планировки, которые, кроме того, должны учитывать конкретные задания, возможности и специфические условия района строительства” [7].

На основі детального вивчення американського та європейського досвіду роз-

міщення бейсбольних комплексів (більше ніж 50 об'єктів) та співставлення з діючою в Україні нормативною базою по проектуванню фізкультурно-спортивних споруд, можна виділити деякі особливості організації системи розташування культурно-спортивних бейсбольних комплексів (КСБК) в планувальній структурі міста.

КСБК займають доволі велику площу в міському середовищі. Проаналізувавши основні вимоги до спортивних споруд, авторами були визначені деякі особливості містобудівного розташування, при цьому велике значення мають такі чинники:

- наявність великої вільної ділянки в міській забудові для розташування КСБК;
- забезпечення транспортного зв'язку КСБК з житловими районами міста;
- утворення архітектурно-художньої єдності КСБК з окремими районами міста;
- врахування ландшафтних особливостей місцевості.

Спеціалізовані центри, які утворюються на основі спортивних установ і об'єктів і не потребують великих територій, можуть формуватися у будь-якому планувальному районі міста. Ті з них, які для свого розвитку потребують великих майданчиків, треба розміщувати у периферійних планувальних районах (ділянках), на в'їздах у місто чи у приміській зоні [6].

Для створення задовільних умов роботи КСБК площа ділянки, яка відводиться під його будівництво, повинна на 50% перевищувати сумарну площу, зайняту під спортивні майданчики, що підтверджується багатьма прикладами зарубіжної практики.

Враховуючи ці вимоги, розроблена схематична модель можливого розміщення мережі цих закладів в умовах великого міста (рис. 2).

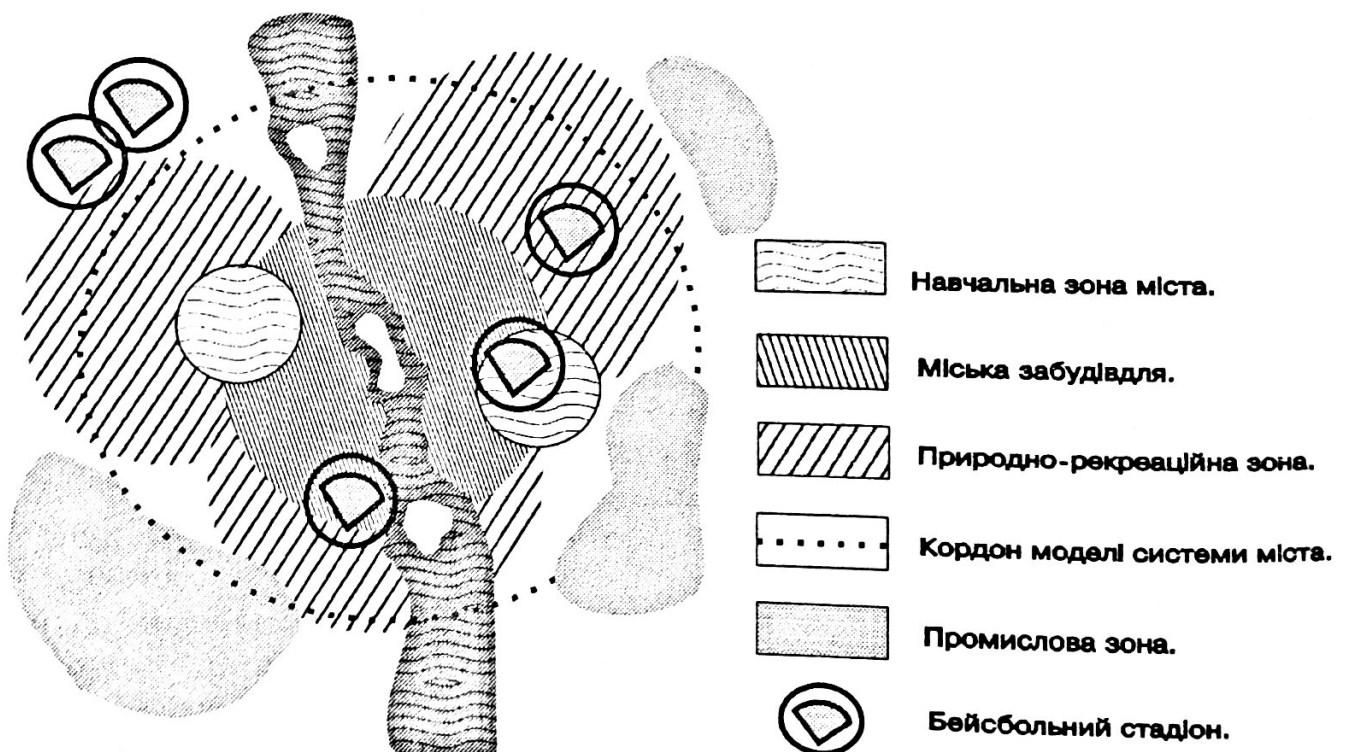

Рис. 2

На думку авторів, розташування КСБК можливе майже у всіх зонах міста: виробничій, заміській, житловій, навчальній. В зарубіжній практиці зустрічаються такі випадки, коли універсальний бейсбольний комплекс розташовано в діловій

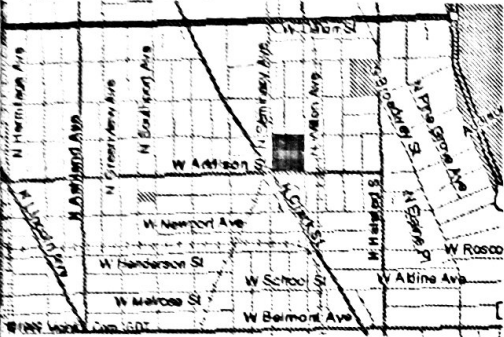
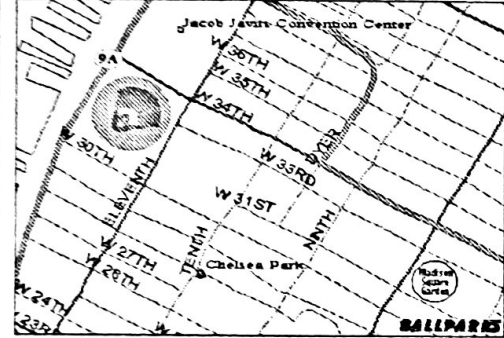
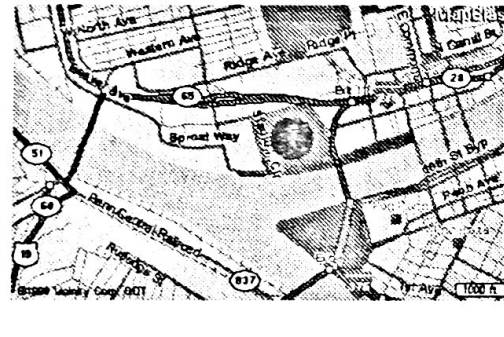
Місце розташування бейсбольного комплексу	Можливий склад бейсбольного комплексу	Примітки
<p>Житлова зона</p> <p>Навчальна зона</p> <p>Чикаго, Wrigley Field</p>	<p>Бейсбольний стадіон з місцями для глядачів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приміщення для обслуговування спортсменів та персоналу; - торгівельно-побутового обслуговування; - автостоянка 	<p>Одноразово може нести функцію стадіону, виставочного, культурно-розважального комплексу.</p> <p>Можливе кооперування із існуючими спортивними будівлями</p>
<p>Приміська зона.</p> <p>Нью-Йорк</p>	<p>Спеціалізовані бейсбольні комплекси із групою тренувальних майданчиків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приміщення для обслуговування спортсменів та персоналу; - додаткові спортивні приміщення (тренажерний зал, сауна, масажна кімната); - готель з конференц-залом; - торгівельно-побутового обслуговування; - автостоянка 	<p>Можливе кооперування із існуючими спортивними будівлями</p>
<p>Рекреаційна зона (зона поблизу водних просторів)</p> <p>Пітсбург, Tree Rivers Stadium</p>	<p>Спеціалізовані бейсбольні комплекси із групою тренувальних майданчиків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приміщення для обслуговування спортсменів та персоналу; - додаткові спортивні приміщення (тренажерний зал, сауна, масажна кімната та інші); - наявність інших спортивних майданчиків (теніс, гольф...) - готель з конференц-залом; - торгівельно-побутового обслуговування; - автостоянка; 	<p>Можливе кооперування із існуючими спортивними будівлями</p>

Рис. 3

частині міста (Монреаль, Чікаго). Оскільки ці зони різко відрізняються по функціях та параметрах ділянки, одна з вимог раціональної побудови таких комплексів — це доцільне визначення складу КСБК для кожної із зон.

КСБК в навчальній зоні. Беручи до уваги, що молодь захоплюється цим видом спорту, та завдяки реконструкції вже існуючих спортивних зон складаються сприятливі умови для розвитку КСБК в навчальній зоні міста.

КСБК в житловій зоні. В залежності від міських вимог в житловій зоні можуть розташовуватись КСБК, але слід дотримуватись санітарних норм та вимог до безпеки.

КСБК в промисловій зоні — функціонально нехарактерний елемент у затісній насиченій інженерними та транспортними комунікаціями ділянці. Тим паче що остання, як правило, характеризується наявністю санітарно-шкідливих викидів та шуму. Але в наш час при наявності непрацюючих та нерентабельних промислових заводів, комплексів тощо є можливість реконструкції існуючих спортивних зон для створення КСБК.

КСБК в заміській зоні. Завдяки наявності великих зелених масивів, рік, озер, водосховищ, резервів вільних територій заміська зона для розташування спортивного комплексу найбільш сприятлива. Крім того, в заміській зоні слід розташовувати КСБК, які потребують наявності визначеної кількості бейсбольних та софтбольних майданчиків.

На рис. 3 пропонуються деякі приклади розміщення та можливого складу КСБК в системі міста.

Звертаючи увагу на те, що бейсбол — новий вид спорту для України, розташування КСБК повинно враховувати низку вимог — необхідність розташування бейсбольних майданчиків в межах природного каркаса системи розселення, в місцях, які відносяться до суспільно-комунікаційних вузлів, розташування на відносно недорогих, у незначній мірі насичених дорогами та інженерними комунікаціями територіях, ймовірність збільшення та кооперування комплексів з іншими спорудами суспільного обслуговування, що передбачає розташування їх у складі міського центру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рудольф Ортнер. Спортивні споруди. Проектування. Будівництво. Спорядження / Пер. з нім. В. А. Цитрин. — М.: Вид-во літератури по будівництву, архітектурі та будівельним матеріалам, 1959. — 299 с.
2. Ключніченко Є. Є. Формування міського середовища в умовах сучасних державних реформ. Міжвідомчий науково-технічний збірник. Містобудування. Вип. 46 — К., 1998. — 157 с. (3 — 11)
3. Фомін І. О. Основи теорії містобудування. — К., 1997. — 190 с.
4. *Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений.* — 2-е изд., перераб. и доп. / Под общей ред. проф. И. Е. Рожина и проф. А. И. Урбаха. — М.: Стройиздат, 1985. — 541 с.
5. <http://www.Ballparks.com/baseball/index.htm> — Internet.
6. ДБН 360 — 92. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. — К.: Мінінвестбуд України, 1992. — 67 с.
7. *Спортивные сооружения. Проектирование и строительство* / Под ред. Ромуальдо Виршилло. — Варшава: Аркады, 1968. — 577 с.